

ความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 50 สำนักงานเขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร

สุภาวรรณ ศรีคุ้ม^{1*} และภาวิดา ธาราศรีสุทธิ¹

¹ภาควิชาการบริหารการศึกษาและอุดมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

*6114470013@rumail.ru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 50 สำนักงานเขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร จำแนกตามวุฒิการศึกษาและประสบการณ์การปฏิบัติงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายโรงเรียนที่ 50 สังกัดสำนักงานเขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ Cohen et al. ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 151 คน จากนั้นผู้วิจัยดำเนินการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มแบบชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ ผลการวิจัยพบว่า 1) ครูมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 50 สำนักงานเขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ครูที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ส่วนครูที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร ภาพรวมและรายด้าน ด้านการมีวิสัยทัศน์ ด้านการทำงานเป็นทีมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานมากกว่า 20 ปีขึ้นไป และ 10-20 ปี มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นมากกว่าครูที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานต่ำกว่า 10 ปี

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำ ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ผู้บริหารสถานศึกษา

Teachers' Opinions on Creative Leadership of School Administrators. Network School Group 50, Khlong Sam Wa District, Bangkok Metropolis

Supawan Srikum^{1*} and Pavida Tharasrisudti¹

¹ Educational Administration Faculty of Education Ramkhamhaeng University

*6114470013@ru.ac.th

Abstract

The purpose of this research was to study and compare teachers' opinions on creative leadership of school administrators. Network School Group 50, Khlong Sam Wa District, Bangkok Metropolitan. Classified by teachers' educational level and work experience. The sample group used in this research consisted of 151 teachers working in schools under the Khlong Sam Wa District, Bangkok, from Cohen et al opening table, derived by stratified random sampling technique. The research instruments used in this study were 5 scale questionnaires. Findings are as follows: 1) Teachers have opinions on the creative leadership of school administrators. Network School Group 50, Khlong Sam Wa District, Bangkok Metropolitan. In overall and in each level, at a high level. 2) Teachers who have the different education levels have opinions on the creative leadership of school administrators. Network School Group 50, Khlong Sam Wa District, Bangkok Metropolitan. In overall and in each level is not different. Teachers who have the different work experience. There were opinions on creative leadership of school administrators. Khlong Sam Wa District, Bangkok Metropolitan in part of the overall, the aspect of vision and part of working as a team there were different opinions. There is statistically significant at the .05 level, with teachers with more than 20 years and 10-20 years having more opinions than teachers with less than 10 years of work experience.

Keyword: The Leadership The Creative Leadership The School Administrators

1. บทนำ

การศึกษาถือเป็นปัจจัยที่สำคัญในการพัฒนามนุษย์ เพราะมนุษย์นับเป็นทรัพยากรทางการบริหารที่มีคุณค่าและสำคัญยิ่งที่สามารถใช้ทรัพยากรอื่นๆ ได้ ทั้งมนุษย์ยังมีความคิดสร้างสรรค์และสามารถคิดค้นนวัตกรรมแบบใหม่ๆ ซึ่งปัจจัยทางการบริหารอื่นๆ ไม่สามารถทำได้(วิวัฒน์ บุญกอบ, 2559: 1) ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์โลกในปัจจุบัน สถานศึกษาถือเป็นหน่วยงานแรกในการพัฒนามนุษย์ทั้งทางด้านกระบวนการคิด ด้านความรู้ ด้านความสามารถ ด้านทักษะ และด้านวิชาชีพ ในด้านกระบวนการคิดของมนุษย์ระบบการคิด การคิดสร้างสรรค์ คือการคิดที่มนุษย์สามารถคิดเรื่องเดียวกันนั้น ได้หลายทิศทาง หลายแง่มุม และได้ก้าวไกล ซึ่งลักษณะการคิดเช่นนี้นำไปสู่การคิดเชิงบวก เป็นกระบวนการทำงานของสมอง อย่างมีขั้นตอนประกอบด้วย การคิดริเริ่ม การคิดคล่อง การคิดยืดหยุ่น การคิดละเอียดลออ ผู้ที่มีความคิดแบบสร้างสรรค์ สามารถค้นพบแนวคิดใหม่ๆ ที่แตกต่างออกไป(จุฑาธิปต์ ทัพไทย, 2560: 1)

การจัดการศึกษาในสถานศึกษาผู้บริหารถือเป็นบุคคลสำคัญที่จะเป็นผู้นำในการขับเคลื่อนการดำเนินงานภายใน สถานศึกษา ผู้บริหารจึงต้องเป็นผู้นำ และต้องมีภาวะผู้นำ ซึ่งภาวะผู้นำเป็นพฤติกรรมที่สังเกตได้ และสามารถวัดได้จากการ แสดงออกในการกระทำของผู้นำ ภาวะผู้นำจึงเป็นศิลปะในการใช้อิทธิพลของผู้นำเพื่อจูงใจผู้ร่วมงานให้ปฏิบัติตาม วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ด้วยความร่วมมือร่วมใจอย่างเต็มใจ (ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ, 2558: 3) ในการขับเคลื่อนองค์กรภาวะ ผู้นำของผู้บริหารมีผลกระทบต่อผู้ร่วมงาน องค์การ สิ่งแวดล้อม อันก่อให้เกิดประสิทธิภาพหรือความล้มเหลว ผู้นำจะต้องเป็นผู้สร้างบรรยากาศในการทำงานที่ส่งผลให้องค์กรประสบความสำเร็จ (นันทิยาภรณ์ หงษ์เวียงจันทร์, 2559: 77) ผู้บริหารจึง ต้องมีทักษะไหวพริบที่ตีเท่าทันกับสถานการณ์ที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและมีความยืดหยุ่น ความคิดสร้างสรรค์ในการบริหาร จัดการ ซึ่งภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์เป็นความสามารถของผู้นำที่จะแสดงออกถึงการมีความรู้ความสามารถ การแก้ไขปัญหา

ด้วยความคิดสร้างสรรค์ มีความคิดแปลกใหม่สามารถหาคำตอบวิธีการได้หลากหลาย ปรับเปลี่ยนความคิดวิธีการให้เข้ากับสถานการณ์อย่างเหมาะสม และสามารถจูงใจผู้ร่วมงานอย่างมีประสิทธิภาพ (ดวงแข ชำนอก, 2559: 21, อมรรัตน์ งามบ้านผือ, 2560: 21) เป็นความสามารถที่สำคัญ ที่สามารถใช้ในการบริหารและแก้ไขปัญหาต่างๆ อย่างสร้างสรรค์สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์โลก ทำให้การบริหารจัดการในสถานศึกษาประสบความสำเร็จ บรรลุเป้าหมาย เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด

การบริหารสถานศึกษาของสำนักงานเขตคลองสามวาได้ให้ความสำคัญในการบริหารจัดการภายในสถานศึกษา และให้ความสำคัญกับผู้บริหารสถานศึกษาในการเป็นผู้นำพัฒนาสถานศึกษา กำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย กลยุทธ์ การดำเนินการภายในสถานศึกษาที่ต้องอาศัยภาวะผู้นำ และปัจจัยหลายๆ ด้านเพื่อให้การดำเนินงานสอดคล้อง และเป็นไปตามนโยบายของต้นสังกัด อย่างไรก็ตามจากการดำเนินการในปีการศึกษา 2561 ที่ผ่านมายังไม่ประสบความสำเร็จตามที่หวังอย่างเต็มที่ เช่น การประเมินผลโรงเรียนคุณภาพมาตรฐาน (SMART School) มีค่าเฉลี่ย 2.54 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตเมื่อเทียบกับเกณฑ์เฉลี่ยของประเทศ (O-NET) มีคะแนนเฉลี่ย 10.66 คะแนน (สำนักงานเขตคลองสามวา, 2562: 5) ทั้งนี้ผลการประเมินผลโรงเรียนคุณภาพมาตรฐาน (SMART School) และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตเมื่อเทียบกับเกณฑ์เฉลี่ยของประเทศ (O-NET) ดังกล่าวอยู่ต่ำกว่าระดับเป้าหมายที่กำหนด

จากปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 50 สำนักงานเขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร เพื่อเป็นแนวทางในวางแผนและการดำเนินการควบคู่กับการส่งเสริมให้ผู้บริหารมีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ เท้าทันการเปลี่ยนแปลง พัฒนาให้สถานศึกษามีคุณภาพที่ดียิ่งขึ้น

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 50 สำนักงานเขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร

2.2 เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 50 สำนักงานเขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร จำแนกตามวุฒิการศึกษา และประสบการณ์การปฏิบัติงาน

3. วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูในสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 50 สำนักงานเขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2562 จำนวน 222 คน

3.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 50 สำนักงานเขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ Cohen, Manion, and Morrison (2011: p. 147) โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ได้กลุ่มตัวอย่างในครั้งนี้จำนวน 151 คน จากจำนวนกลุ่มตัวอย่างดังกล่าวผู้วิจัยดำเนินการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling)

3.3. เครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.6 - 1.0 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Item discrimination power) มีค่าตั้งแต่ .20 ขึ้นไป และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม ทั้งฉบับเท่ากับ .959 ซึ่งแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การปฏิบัติงาน โดยมีลักษณะแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนเครือข่าย ที่ 50 สำนักงานเขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร ลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scales) 5 ระดับ มีทั้งหมด 4 ด้าน ๆ ละ 10 ข้อ ได้แก่ ด้านการมีวิสัยทัศน์ ด้านความยืดหยุ่น ด้านการทำงานเป็นทีม และด้านการสร้างมนุษยสัมพันธ์ รวมจำนวน 40 ข้อ

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

3.4.1. ดำเนินการขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง ถึงผู้อำนวยการสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 50 สำนักงานเขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล

3.4.2. ดำเนินการนำหนังสือขออนุญาตแจกแบบสอบถามและเก็บข้อมูลเสนอผู้อำนวยการสถานศึกษาแจกแบบสอบถาม และเก็บข้อมูลด้วยตนเองในแต่ละสถานศึกษา โดยแจกแบบสอบถามให้ข้าราชการครู พร้อมทั้งเก็บแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง สามารถเก็บแบบสอบถามคืนได้ 151 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยมีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

3.5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 50 สำนักงานเขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร โดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นรายด้าน และโดยรวมทุกด้าน แผลผลเฉลี่ยระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 50 สำนักงานเขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร

3.5.2 การวิเคราะห์ข้อมูลการเปรียบเทียบความคิดเห็นภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 50 สำนักงานเขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร โดยใช้สถิติการทดสอบค่าที (t - test) เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการศึกษา และใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - way ANOVA) เปรียบเทียบกับประสบการณ์การปฏิบัติงาน และเมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทำการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่โดยใช้วิธีของเชฟเฟ (Sheffe's method)

4. ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 50 สำนักงานเขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร ในภาพรวมและรายด้าน

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา	\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1 ด้านการมีวิสัยทัศน์	4.37	.57	มาก	2
2 ด้านความยืดหยุ่น	4.38	.57	มาก	1
3 ด้านการทำงานเป็นทีม	4.35	.57	มาก	4
4 ด้านการสร้างมนุษยสัมพันธ์	4.37	.63	มาก	3
รวม	4.36	.53	มาก	

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล จากตารางที่ 1 พบว่าครูมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 50 สำนักงานเขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.36$) และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 4 ด้าน โดยเรียงลำดับ 3 ลำดับแรกจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านความยืดหยุ่น ($\bar{X} = 4.38$) ด้านการมีวิสัยทัศน์ และด้านการสร้างมนุษยสัมพันธ์ ($\bar{X} = 4.37$) และด้านการทำงานเป็นทีม ($\bar{X} = 4.35$)

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 50 สำนักงานเขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน ดังนี้

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา	ปริญญาตรี		สูงกว่าปริญญาตรี		t	p
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1 ด้านการมีวิสัยทัศน์	4.36	.55	4.39	.63	-.305	.761
2 ด้านความยืดหยุ่น	4.37	.58	4.42	.55	-.434	.665
3 ด้านการทำงานเป็นทีม	4.34	.56	4.39	.61	-.437	.663
4 ด้านการสร้างมนุษยสัมพันธ์	4.36	.62	4.40	.67	-.342	.733
รวม	4.36	.52	4.40	.58	-.415	.679

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตารางที่ 2 พบว่า ครูมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 50 สำนักงานเขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 50 สำนักงานเขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์การปฏิบัติงาน โดยภาพรวมและรายด้าน ดังนี้

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของ ผู้บริหารสถานศึกษา	ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน						F	p
	ต่ำกว่า 10 ปี		10-20 ปี		มากกว่า 20 ปีขึ้นไป			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1 ด้านการมีวิสัยทัศน์	4.09	.57	4.58	.55	4.45	.44	12.154	.000*
2 ด้านความยืดหยุ่น	4.26	.46	4.40	.65	4.54	.56	2.842	.061
3 ด้านการทำงานเป็นทีม	4.21	.54	4.38	.65	4.52	.45	3.491	.033*
4 ด้านการสร้างมนุษยสัมพันธ์	4.26	.62	4.34	.71	4.56	.50	2.680	.072
รวม	4.21	.48	4.42	.60	4.52	.45	4.561	.012*

* p < .05

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์พบว่า ครูที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 50 สำนักงานเขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร ด้านความยืดหยุ่น และด้านการสร้างมนุษยสัมพันธ์ไม่แตกต่างกัน ยกเว้นในภาพรวม และด้านการมีวิสัยทัศน์ ด้านการทำงานเป็นทีมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. สรุปผลการวิจัย

5.1. ครูมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 50 สำนักงานเขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

5.2. ครูที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

5.3. ครูที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร ด้านความยืดหยุ่น และด้านการสร้างมนุษยสัมพันธ์ไม่แตกต่างกัน ยกเว้นในภาพรวม และ ด้านการมีวิสัยทัศน์ ด้านการทำงานเป็นทีมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's method) โดยครูที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานมากกว่า 20 ปีขึ้นไป และ 10-20 ปี มีความคิดเห็นมากกว่าครูที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานต่ำกว่า 10 ปี

6. อภิปรายผล

6.1. ครูมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 50 สำนักงานเขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาก่อนดำรงตำแหน่งได้รับการอบรมพัฒนาทั้งด้านความรู้ คติคุณศาสตร์การบริหารใหม่ มีทักษะการบริหาร และยึดหลักธรรมาภิบาลในการบริหาร มีการพัฒนาตนเอง มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ กับผู้บริหารและบุคลากรอื่น ทำให้เกิดกระบวนการและวิธีการในการบริหาร ที่แปลกใหม่ สร้างบรรยากาศเกิดการมองการปฏิบัติงานร่วมกัน หรือการแก้ไขปัญหาอย่างรอบด้าน นอกกรอบแนวคิดเดิมเกิดเป็นนวัตกรรมที่จะมุ่งให้องค์กรบรรลุเป้าหมายสูงสุด เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกและสังคม สอดคล้องกับวินา สุทธิโพธิ์ (2561: 110) ศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลยเขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 มีการศึกษาในระดับสูงขึ้น และก่อนที่จะมาดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาก็ได้มีกระบวนการคัดเลือก และได้พัฒนาในด้านต่างๆ อีกทั้งเมื่อได้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารแล้วทางสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 ได้มีการจัดอบรม ประชุม สัมมนา ให้กับผู้บริหารในสังกัดให้มีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ และยึดหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) เพื่อใช้ในการบริหารสถานศึกษา สอดคล้องกับ อุษณีย์ ศรีเจริญ และจรัญ อติวิทยากรณ์ (2561: 4) ศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 16 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะภาวะผู้นำมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความสำเร็จและความล้มเหลวในการดำเนินงานของกลุ่มบุคคล หน่วยงาน และองค์กรต่างๆ เนื่องจากภาวะผู้นำมีความเกี่ยวข้อง และส่งผลโดยตรงต่อการปฏิบัติงานร่วมกันของบุคคล ผู้บริหารเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งที่มีผลต่อการสร้างบรรยากาศของการปฏิบัติงานร่วมกันให้บรรลุไปสู่จุดมุ่งหมาย สอดคล้องกับ ธนาภรณ์ นิลพันธ์นันท (2562: 106) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 โดยรวมและรายองค์ประกอบอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการปฏิรูปการศึกษาทำให้ผู้บริหารสถานศึกษามีการปรับเปลี่ยนแนวคิดปรับตัวให้ทันต่อสภาพการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาในยุคปัจจุบัน อีกทั้งการที่ผู้บริหารจํานาดำรงตำแหน่งได้มีกระบวนการคัดเลือก และพัฒนาในด้านต่างๆ ก่อนดำรงตำแหน่งอีก และด้วยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ได้บริหารสอดคล้องกับนโยบายของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีคุณภาพมาตรฐาน มีการจัดประชุม สัมมนา อบรมผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านกำหนดเป้าหมาย ทิศทางการบริหารสถานศึกษา การปฏิบัติงาน ทั้งยังคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลด้วยความเสมอภาคเท่าเทียม เปิดโอกาสและรับฟังความคิดเห็นของผู้ร่วมงาน ปรับตัวเปลี่ยนแปลงให้เข้ากับสถานการณ์ ตลอดจนมีการคิดนําสิ่งและวิธีการใหม่ๆ มาใช้ในการบริหาร

6.2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 50 สำนักงานเขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน อาจเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ ทักษะ ความสามารถ มีวิสัยทัศน์ในการบริหารงาน มีการวางแผนการปฏิบัติงานอย่างชัดเจนเป็นระบบ มีการปฏิบัติงานเป็นทีมสามารถดำเนินงานได้คล่องตัวทำให้ครูมีส่วนร่วมในการพัฒนาสถานศึกษา สามารถโน้มน้าวจิตใจผู้อื่นให้ปฏิบัติตามด้วยความเต็มใจ เต็มความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม ความโปร่งใส เป็นแบบอย่างที่ดีในการทำงาน และการดำรงชีวิต มีความสัมพันธ์ที่ดีที่เหมาะสม ให้คำแนะนำ การช่วยเหลือแก่ครูครู มีการพัฒนาตนเอง และส่งเสริมสนับสนุนให้ครูพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลาอย่างเท่าเทียม สอดคล้องกับรอชียะห์ ลาเต๊ะ (2561: 137-138) ศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี จำแนกตามระดับการศึกษาไม่แตกต่างกัน ได้ให้เหตุผลไว้ว่าโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานีมีระดับการศึกษาปริญญาตรีมากกว่าระดับการศึกษาอื่น อย่างไรก็ตามระดับการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา มีอาจเป็นอุปสรรคต่อการบริหารจัดการ และพัฒนาสถานศึกษา ให้มีประสิทธิภาพและมีที่ยอมรับจากสังคมภายนอกได้ สอดคล้องกับธงชาติ ภูสุวรรณ (2560: 83) ศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามแนวความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ได้ให้เหตุผลว่าผู้บริหารให้ความสำคัญกับครูทุกคน มีการกระตุ้นสนับสนุนให้ครูได้ใช้ความสามารถของตนเองอย่างเต็มที่โดยไม่มีการแบ่งแยกระดับการศึกษาของครู

6.3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 50 สำนักงานเขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์การปฏิบัติงาน ด้านความยืดหยุ่น และด้านการสร้างมนุษยสัมพันธ์ไม่แตกต่างกัน ยกเว้นในภาพรวม และด้านการมีวิสัยทัศน์ ด้านการทำงานเป็นทีมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยด้านความยืดหยุ่น และด้านการสร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะการบริหารงานของผู้บริหารมีการให้ความสำคัญกับการสร้างมนุษยสัมพันธ์ เป็นองค์ประกอบอย่างหนึ่งของผู้บริหารที่จะทำให้การดำเนินงานภายในสถานศึกษาสามารถดำเนินไปได้ตามวัตถุประสงค์ มีการสร้างสัมพันธ์ที่ดีแก่ครูทำให้อาจารย์และบุคลากรมีความเต็มใจในการร่วมงาน และในการปฏิบัติงานต้องมีความยืดหยุ่น สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์ รวมถึงมีความยืดหยุ่นที่เอื้อต่อการปฏิบัติงาน การปฏิบัติงานของครูอย่างเหมาะสมและเท่าเทียม สอดคล้องกับ ยุพา จันทวงศ์ (2559: 112) กล่าวว่าสร้างสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่นเพื่อให้เกิดการทำงานอย่างเป็นระบบ มีติดต่อสื่อสารเพื่อให้เกิดความเข้าใจอันดีระหว่างเพื่อนร่วมงาน มีส่วนร่วมรับผิดชอบในการตัดสินใจและผลการทำงานร่วมกันกับคณะครู สอดคล้องกับ วิวัฒนา ปะกิกา (2560: 147) กล่าวว่าองค์ประกอบและตัวชี้วัดภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียน มีองค์ประกอบที่สำคัญคือด้านการ มีความยืดหยุ่น (Flexibility) ประกอบด้วย 3 ตัวชี้วัด คือ ความสามารถ ในการคิดและทำอย่างอิสระไม่ตกอยู่ภายใต้ความคุ้นเคย ความสามารถในการปรับตัว ตามสถานการณ์ต่างๆ และการเปิดกว้างรับความคิดเห็นใหม่ๆ

ส่วนในภาพรวม และด้านการมีวิสัยทัศน์ ด้านการทำงานเป็นทีมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงาน 10-20 ปี และครูที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานมากกว่า 20 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นมากกว่าครูที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 10 ปี ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานที่แตกต่างกันทำให้มีโอกาสในการร่วมงานกับผู้บริหารที่หลากหลาย การมีวิสัยทัศน์ เทคนิคการบริหาร การมองและการแก้ไขปัญหา การสนับสนุนครูในการพัฒนาตนเอง

จึงแตกต่างกันไปด้วย สอดคล้องกับ ภรณ์ทิพย์ ปั่นก้อน (2559: 90) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ได้กล่าว จินตนาการ ความยืดหยุ่น วิสัยทัศน์ ซึ่งองค์ประกอบต่างๆ จะทำให้เกิดภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียน ที่พึงประสงค์มีผลต่อการพัฒนาองค์การทั้งในปัจจุบันและในอนาคต สอดคล้องกับ บงกช วิจบ (2560: 86-87) ศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ความคิดเห็นของครู จำแนกตามประสบการณ์การทำงานโดยรวม และรายด้านมีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับ อมรรัตน์ งามบ้านผือ (2560: 80) ศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตอำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทราโดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้ให้เหตุผลว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 15 ปี สามารถร่วมทำงานกับครูที่มี ประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 15 ปี และมีการส่งเสริมช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้

- 7.1.1 ผู้บริหารควรมีการกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาล่วงหน้า
- 7.1.2 ผู้บริหารควรส่งเสริม สนับสนุนให้เกิดการระดมความคิดเห็นในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในสถานศึกษา
- 7.1.3 ผู้บริหารควรมอบหมายงาน และให้ครูปฏิบัติงานได้อย่างอิสระ อย่างเต็มความสามารถ
- 7.1.4 ผู้บริหารควรเข้าใจตนเอง และบริบทของสิ่งแวดล้อมทั้งภายใน และภายนอกสถานศึกษา

7.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

7.2.1 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร

7.2.2 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร

8. เอกสารอ้างอิง

- จุฑาธิปต์ ทัพไทย. (2560). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนอนุบาลสามเสน(สลากกินแบ่ง-รัฐบาลอุปถัมภ์) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ดวงแข ข่านอก. (2559). การศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 6. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- ธนาภรณ์ นิลพันธ์นันท์. (2562). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ธงชาติ ภูสุวรรณ. (2560). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- นันทินาภรณ์ หงส์เวียงจันทร์. (2559). การพัฒนารูปแบบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ที่มีประสิทธิผลของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. ดุษฎีนิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารเพื่อพัฒนาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.
- บงกช วิจบ. (2560). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ภาวิตา ธาธาศรีสุทธิ. (2558). ภาวะผู้นำและนวัตกรรมทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: มิตรภาพการพิมพ์และสตีดีโอ.

- ภรณ์ทิพย์ ปั่นก้อง. (2560). **ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ยุพา จันทวงศ์. (2559). **การพัฒนาแนวทางการเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาพสินธุ์เขต 2**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- รอชียะห์ สาเต๊ะ. (2561). **ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- วัฒน์ บุญกอบ. (2559). **การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (Human Resources Development)**. กรุงเทพมหานคร: มิตรภาพ การพิมพ์และสตีวดีโอ.
- วัฒนา ปะกิดา. (2560). **การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียน**. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาคุษบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วินา สุทธิโพธิ์. (2559). **ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2**. วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง, 8(2), 99-114.
- สำนักงานเขตคลองสามวา. (2562). **แผนปฏิบัติการประจำปี พ.ศ.2562 สำนักงานเขตคลองสามวา**. ค้นเมื่อ 5 กุมภาพันธ์ 2563 จาก <http://www.bangkok.go.th/upload/user/00000047/news/activitypic/jun62/plan62.pdf>
- อมรรัตน์ งามบ้านผือ. (2560). **ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตอำเภอเมืองจังหวัดฉะเชิงเทรา**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อุษณีย์ ศรีเจริญ, และจรัส อติวิทยากรณ์. (2561). **ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับบรรยากาศของโรงเรียนตามความคิดของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 16**. ค้นเมื่อ 19 เมษายน 2563 จาก <http://wjst.wu.ac.th/index.php/wuresearch/article/view/5260>
- Cohen, L., Minion, L., & Morrison, K. (2011). **Research methods in education (7th ed.)**. New York: Routledge.